

УДК 141

ФІЛОСОФІЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ СТАРШОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ В РАМКАХ РЕФОРМИ НУШ

Москалик Г.Ф.

доктор філософських наук, професор кафедри психології, педагогіки та філософії Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Входження України в нове інформаційне суспільство, орієнтація на розвиток сусідніх країн Європи, міграційні процеси змушують нас будувати нову парадигму модернізації старшої профільної школи в Україні.

«На сучасному етапі розвитку людства інтелект закономірно постає універсальним стратегічним ресурсом, який історично змінив низку попередніх ключових ресурсів цивілізаційного розвитку (від природних умов до техніки й технологій). Інтелектуально-інформаційні ресурси розглядаються як основа суспільства знань, що постає пріоритетом розвитку постіндустріальної цивілізації, а інтелектуальний потенціал суспільства позначає здатність до такого розвитку.[2] Зростання інтелектуального потенціалу безпосередньо залежить від стану освіти й науки. Саме тому для сучасного українського суспільства має актуальність як вивчення засад інтелектуального розвитку, закладених у радянські часи, так і збагачення інтелектуальних ресурсів сучасним світовим досвідом. Модернізація вітчизняної освіти й науки як єдиного комплексу, що забезпечує інтелектуальний поступ суспільства відповідно до світових стандартів цивілізаційного розвитку, передбачає надання підтримки навчальним та науковим закладам, стимулювання інноваційної діяльності, дотримання принципу єдності науки й освіти, усебічну інформаційну забезпеченість освітньої системи. Саме на таких засадах інтелект зберігатиме й примножуватиме своє значення стратегічного ресурсу суспільного розвитку» [5, с.177].

Якісна та повноцінна розбудова освіти України можлива лише в умовах формування громадянського суспільства.

У сучасному світі суспільство вимагає нових креативних підходів до отримання знань [1].

«Громадянське суспільство часто визначається спеціалістами саме через комплекс особистісних ознак громадян: «по-перше, це суспільство патріотів, людей, об'єднаних певною національною ідеологією; по-друге, це суспільство матеріально забезпечених людей, які спроможні у своєму існуванні відійти від так званої продовольчої проблеми»; по-третє, це суспільство соціально активних громадян, які добре знають свої права (якими користуються) та свої обов'язки (які виконують); по-четверте, це суспільство громадян, які мають розвинену політичну та правову культуру. Неодмінною умовою життєдіяльності громадянського суспільства є високий рівень соціального, інтелектуального і психологічного розвитку особи, її внутрішньої свободи та бажання самореалізації через включення до того чи того інституту громадянського суспільства» [3, с.80].

Законом України «Про освіту» в ст.3 п.3 Прикінцевих та перехідних положень передбачено «навчання учнів за програмами дванадцятирічної повної загальної середньої освіти починається для профільної середньої школи з 01.09.2027 року».

Але, на думку багатьох експертів в галузі освіти, перехід до профільної старшої школи назрів зараз.

Викладемо основні позиції модернізації старшої профільної школи:

1. Міністерство освіти і науки України підготувало навчальні програми для 10-11 класів як профільних класів.

2. Правила вступу до вищих навчальних закладів регламентують набір предметів для кожної спеціальності, з яких потрібні сертифікати ЗНО.

Отже, по суті, вибір профілю навчання та майбутньої професії нарешті став визначати і коло предметів для поглибленого вивчення.

3. В подальшому, розглядаючи питання розподілу учнів за профільними групами, ймовірно гостро постає питання концентрації старших класів школи в окремих («кущових») навчальних закладах.

Законом України «Про освіту» іменувати ці заклади прийнято-ліцеями. Передбачається, що ліцеї будуть відокремлені організаційно та технічно (в іншому приміщенні). Але, створення юридичних осіб (окремих ліцеїв) у перший - другий рік буде проблематичним, так як у складі будуть лише 10 класи (2 - 3 класи комплекти), що створить малу комплектність закладу, а отже, унеможливить введення штатних одиниць, окремих посад для обслуговування учнів.

4. Концентрація учнів десятих класів у ліцеях дають можливість відкриття в паралелі 3-5 класів. Відповідно до вибору профілю, до схильності учнів, до потреби у виборі сертифікатів з певних предметів керівник закладу формуватиме профільну спрямованість.

5. Дитиноспрямований вибір профілю навчання дозволить ввести дотичні до профілю факультативи та курси за вибором, спланувати години індивідуальної роботи для підготовки до ЗНО.

6. Ефективно обраний профіль навчання дозволить старшокласнику займатися навчальними предметами, створить доброзичливу, позитивну атмосферу у класі.

7. Учні, які за результатами успішності або вступних випробувань не потрапили до академічного ліцею, обирають професію у професійному ліцеї.

8. Органи місцевого самоврядування, керівництво освітніх закладів повинні вжити усіх можливих заходів для залучення усіх випускників гімназій до здобуття повної загальної середньої освіти.

Список літератури:

1. Андрюкайтене Р. М., Олексенко Р. І., Чумак Т. В. Управління навчальним закладом як концептуальна засада творення нової української школи. Особистіснопрофесійний розвиток вчителя в умовах реалізації концепції нової української школи: Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю (Мелітополь, 14-16 червня 2018 р.). С. 16–18.

2. Москалик Г.Ф. Безперервна освіта та сучасний інформаційний простір / Г.Ф. Москалик // European cooperation. – 2015. – № 5. – С. 24-34

3. Основи громадянського суспільства: Словник: Для студ. вищ. навч. закл. /Н.Г.Джингарадзе, М.А. Ожеван, А.В.Толстоусов та ін.- К.: Знання України, 2006. - С. 80.

4. Москалик Г. Ф. Освіта майбутнього: погляд філософа. Гілея: наук. вісник. 2016. №. 105. С. 295–297.

5. Філософська парадигма модернізації освіти в умовах інформаційно-комунікативного середовища»: монографія / Г. Москалик - Кременчук: Видавництво «Християнська Зоря», 2014 - С. 177.